

REPUBLIKA HRVATSKA

HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 391-21/24-01/4

URBROJ: 371-04-25-8

Zagreb, 7. studenoga 2025.

Na temelju članka 28. stavka 1. Uredbe Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin, a u vezi s člankom 78. stavkom 7. Direktive (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, izmjeni Direktive (EU) 2023/1791 i stavljanju izvan snage Direktive 2009/73/EZ, i člankom 11. stavkom 1. točkom 9. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12 i 68/18) Hrvatska energetska regulatorna agencija je na 28. sjednici Upravnog vijeća održanoj 31. listopada i 7. studenoga 2025. donijela sljedeću

ODLUKU

o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima za 2026. godinu

1. Donose se množitelji i sezonski faktori u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin, kako slijedi:

- iznosi množitelja za stalne negodišnje standardne kapacitetne proizvode:

	<i>Negodišnji standardni kapacitetni proizvodi</i>		
	<i>Tromjesečni</i>	<i>Mjesečni</i>	<i>Dnevni / unutar dnevn</i>
Množitelj	1,2	1,3	2,5

- iznosi sezonskih faktora za stalne negodišnje standardne kapacitetne proizvode, po mjesecima:

<i>Razdoblje</i>	<i>Negodišnji standardni kapacitetni proizvodi</i>		
	<i>Tromjesečni</i>	<i>Mjesečni</i>	<i>Dnevni / unutar dnevn</i>
Siječanj	1,3750	1,6154	1,6154
Veljača	1,3750	1,3077	1,3077
Ožujak	1,3750	1,0769	1,0769
Travanj	0,7917	0,8462	0,8462
Svibanj	0,7917	0,6923	0,6923
Lipanj	0,7917	0,6538	0,6538

Razdoblje	Negodišnji standardni kapacitetni proizvodi		
	Tromjesečni	Mjesečni	Dnevni / unutarodnevni
Srpanj	0,9167	0,7308	0,7308
Kolovoz	0,9167	0,7692	0,7692
Rujan	0,9167	0,9231	0,9231
Listopad	1,3750	1,0769	1,0769
Studen	1,3750	1,3077	1,3077
Prosinac	1,3750	1,6154	1,6154

2. Iznosi množitelja i sezonskih faktora iz točke 1. izreke ove Odluke primjenjuju se na svim ulaznim i izlaznim točkama transportnog sustava Republike Hrvatske.
3. Određuje se iznos popusta od 90 % za ulaz u transportni sustav iz sustava skladišta plina i iznos popusta od 100 % za izlaz iz transportnog sustava u sustav skladišta plina.
4. Ukida se iznos popusta od 15 % za ulaz u transportni sustav iz terminala za ukapljeni prirodni plin.
5. Određuje se primjena *ex post* popusta za izračun rezervnih cijena za standardne kapacitetne proizvode za prekidivi kapacitet, na način da su *ex post* naknade plaćene za svaki dan kad je došlo do prekida jednake trostrukoj rezervnoj cijeni za odgovarajuće dnevne standardne kapacitetne proizvode.
6. Određuje se primjena odredbi članka 18. stavka 5. (b) Uredbe (EU) 2024/1789 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o unutarnjem tržištu plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, o izmjeni uredbi (EU) br.1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 i (EU) 2022/869 i Odluke (EU) 2017/684 te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 715/2009, prema kojima nije potrebna primjena popusta na transportne tarife za plin iz obnovljivih izvora i za niskougljični plin.
7. Elementi koji se utvrđuju ovom Odlukom primjenjuju se za tarifno razdoblje koje započinje 1. siječnja 2026. godine.
8. U skladu s ovom Odlukom izvršit će se na odgovarajući način izmjene i dopune Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina („Narodne novine“, broj 79/20 i 36/21).
9. Ova Odluka objavit će se na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije.
10. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje: HERA), kao nacionalno regulatorno tijelo djelujući u skladu s člankom 78. stavkom 7. Direktive (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, izmjeni Direktive (EU) 2023/1791 i stavljanju izvan snage Direktive 2009/73/EZ (dalje: Direktive (EU) 2024/1788), i strana koja je određena za provođenje redovitog savjetovanja o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima, u skladu s člankom 17. stavkom 1. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12 i 68/18) i u skladu s člankom 28. Uredbe Komisije (EU) 2017/460, od 16. ožujka 2017., o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin (dalje: Uredba 2017/460), donosi Odluku o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima za 2026. godinu (dalje: Odluka).

Ovoj Odluci prethodilo je savjetovanje o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima u skladu s člankom 28. Uredbe 2017/460 (dalje: savjetovanje), a koje je pokrenuto na temelju odluke, KLASA: 391-21/24-01/4, URBROJ: 371-04-25-1, koju je HERA donijela na 11. sjednici Upravnog vijeća održanoj 10. travnja 2025.

Savjetovanjem je obuhvaćeno regulacijsko razdoblje od 2026. – 2030. godine, pri čemu 2026. godina predstavlja novo tarifno razdoblje za koje se određuju iznosi tarifnih stavki za transport plina.

Savjetovanje je provedeno u razdoblju od 10. travnja do 10. lipnja 2025., istodobno sa Savjetovanjem o prijedlogu metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga sukladno članku 26. Uredbe 2017/460. Tijekom savjetovanja pristigle su tri primjedbe energetskih subjekata.

Po završetku savjetovanja, a djelujući u skladu s člankom 78. stavkom 7. točkom (a) Direktive (EU) 2024/1788, te uzimajući u obzir odgovore zaprimljene u okviru savjetovanja i odredbe prema članku 28. stavku 3. točke (a) i (b) Uredbe 2017/460, HERA donosi utemeljenu odluku o svim stavkama iz članka 28. stavka 1. Uredbe 2017/460 te istu objavljuje.

Na temelju članka 11. stavka 1. točke 9. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12 i 68/18) i članka 94. stavka 1. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 18/18 i 23/20), a u skladu s ovom Odlukom, HERA će izvršiti izmjene i dopune Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina („Narodne novine“, broj 79/20 i 36/21; dalje: Metodologija).

1. Izračun razine množitelja i sezonskih faktora za ugovorene stalne negodišnje standardne kapacitetne proizvode

Metodologijom za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga određuju se transportne tarife temeljene na kapacitetima kako bi se izvele referentne cijene primjenjive za godišnji standardni kapacitetni proizvod, odnosno odgovarajuće tarifne stavke za transport plina.

Za negodišnje standardne kapacitetne proizvode rezervne cijene se izračunavaju primjenom razine odgovarajućeg množitelja i sezonskog faktora na referentnu cijenu, istovjetno za sve homogene skupine točaka.

Prihodima operatora transportnog sustava od ugovaranja kapaciteta transportnog sustava pokrivaju se troškovi nastali pružanjem transportne usluge na čiju visinu ne utječe samo iznos ugovorenog kapaciteta, nego i razdoblje za koje je ugovoren kapacitet.

Slijedom navedenog, operator transportnog sustava nudi kapacitete na svim ulazima i izlazima u Republici Hrvatskoj kao:

- a. godišnji standardni kapacitetni proizvodi - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenoj plinskoj godini (počevši od 1. listopada)
- b. tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenom tromjesečju (počevši od 1. listopada, 1. siječnja, 1. travnja ili 1. srpnja)
- c. mjesečni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenom mjesecu (počevši od 1. dana svakog mjeseca)
- d. dnevni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za jedan plinski dan
- e. unutar dnevnog standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za određeno razdoblje unutar jednog plinskog dana (počevši od određenog sata unutar plinskog dana do kraja tog plinskog dana).

Izračun sezonskih faktora koji se utvrđuju ovom Odlukom proveden je u skladu s člankom 15. stavcima 2. do 6. Uredbe 2017/460, a temelji se na planiranim prosječnim mjesečnim količinama protoka plina za godine 2026.-2030. te uz primjenu koeficijenta potenciranja u iznosu 2, koji u skladu s člankom 15. stavkom 3. točka (e) Uredbe 2017/460 može biti unutar raspona od 0 do 2, a čiji rezultat predstavlja sezonski faktor na mjesečnoj razini.

U javnom savjetovanju sudionici su iznijeli primjedbe zbog predloženog ukidanja popusta na ulazu u transportni sustav iz terminala za ukapljeni prirodni plin koji iznosi 15% te na predložene iznose množitelja za kratkoročne proizvode. Dio energetske subjekata protivi se ukidanju popusta na ulazu u transportni sustav iz terminala na ukapljeni prirodni plin (dalje: UPP), a jedan energetski subjekt predlaže primjenu maksimalno mogućih razina multiplikatora iz Uredbe 2017/460 kako bi energetski subjekti bili motivirani više ugovarati godišnje kapacitetne proizvode u odnosu na negodišnje, koji bi u tom slučaju bili skuplji.

Isto tako, HERA je dokumente iz Savjetovanja o prijedlogu metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga sukladno članku 26. Uredbe 2017/460, a koji obuhvaćaju i dio vezan uz prilagodbe transportnih tarifa na ulaznim i izlaznim točkama transportnog sustava, odnosno popuste, prosljedila Agenciji za suradnju europskih energetske regulatora (dalje: ACER) na analizu. ACER je u svom zaključku na javno savjetovanje također dao osvrt na ukidanje popusta na ulazu u transportni sustav iz terminala za UPP s ocjenom da su razlozi za ukidanje, kao i rezultati takve primjene opravdani te ističe da Uredba 2017/460 upravo s odredbom o redovnom i obveznom petogodišnjem savjetovanju elemenata metodologije omogućuje promjenjivost svih elemenata metodologije za utvrđivanje referentne cijene, uključujući i popusta. Popusti na određene točke transportnog sustava su iznimno dozvoljeni radi ograničene i točno određene svrhe, što se u slučaju terminala za UPP i osiguravanja sigurnosti opskrbe, nakon petogodišnje primjene, visoke razine zakupljenosti kapaciteta terminala, kao i predviđene investicije u proširenje kapaciteta, ne može smatrati nužnim. Zaključno, ACER ocjenjuje da predložena metodologija s prijedlogom ukidanja popusta ne narušava prekograničnu trgovinu.

Na temelju provedene analize svih primjedbi, te uzevši u obzir ACER-ovo mišljenje i potrebne mjere kako bi se osigurala transparentne i nediskriminirajuće tarife za pristup transportu koje su primjenjive na sve korisnike, na način kako propisuje Direktiva (EU) 2024/1788, te uzimajući u obzir i mjere kojima se potiče korištenje cjelokupne plinske infrastrukture, predložene primjedbe nisu prihvaćene.

Slijedom navedenog, razine sezonskih faktora, a čiji iznosi nisu promijenjeni u odnosu na dokumente iz savjetovanja, prikazane su u Tablici 1.

Tablica 1. Iznosi sezonskih faktora po mjesecima

Razdoblje	<i>Negodišnji standardni kapacitetni proizvodi</i>		
	<i>Tromjesečni</i>	<i>Mjesečni</i>	<i>Dnevni / unutardnevni</i>
Siječanj	1,3750	1,6154	1,6154
Veljača	1,3750	1,3077	1,3077
Ožujak	1,3750	1,0769	1,0769
Travanj	0,7917	0,8462	0,8462
Svibanj	0,7917	0,6923	0,6923
Lipanj	0,7917	0,6538	0,6538
Srpanj	0,9167	0,7308	0,7308
Kolovoz	0,9167	0,7692	0,7692
Rujan	0,9167	0,9231	0,9231
Listopad	1,3750	1,0769	1,0769
Studen	1,3750	1,3077	1,3077
Prosinac	1,3750	1,6154	1,6154

Nadalje, u skladu s odredbama članka 13. stavka 1. Uredbe 2017/460, za izračun rezervne cijene za negodišnje standardne kapacitetne proizvode, određene su razine množitelja, i to za tromjesečne kapacitetne proizvode u iznosu 1,2, za mjesečne kapacitetne proizvode u iznosu 1,3, dok je za dnevne i unutardnevne kapacitetne proizvode određen množitelj u iznosu 2,5.

Umnožak množitelja i sezonskih faktora koji se primjenjuju za izračun rezervne cijene za negodišnje standardne kapacitetne proizvode, po mjesecima, prikazan je u Tablici 2.

Tablica 2. Umnožak množitelja i sezonskih faktora za negodišnje standardne kapacitetne proizvode, po mjesecima

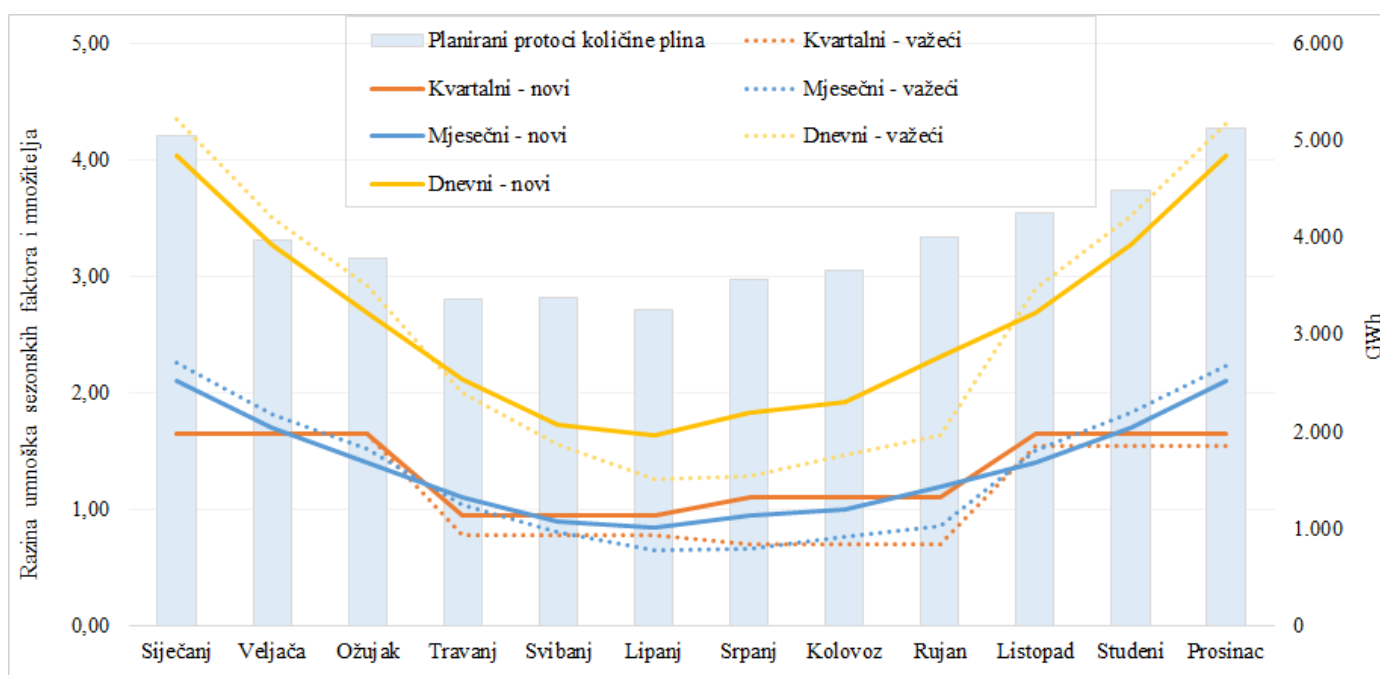
Razdoblje	<i>Negodišnji standardni kapacitetni proizvodi</i>		
	<i>Tromjesečni</i>	<i>Mjesečni</i>	<i>Dnevni / unutardnevni</i>
Siječanj	1,6500	2,1000	4,0385
Veljača	1,6500	1,7000	3,2693
Ožujak	1,6500	1,4000	2,6923
Travanj	0,9500	1,1000	2,1155
Svibanj	0,9500	0,9000	1,7308
Lipanj	0,9500	0,8500	1,6345
Srpanj	1,1000	0,9500	1,8270
Kolovoz	1,1000	1,0000	1,9230
Rujan	1,1000	1,2000	2,3078
Listopad	1,6500	1,4000	2,6923
Studen	1,6500	1,7000	3,2693
Prosinac	1,6500	2,1000	4,0385

U Tablici 3. prikazana je usporedba prosječnih iznosa trenutno važećih umnožaka množitelja i sezonskih faktora i umnožaka množitelja i sezonskih faktora koji se donose ovom Odlukom, svedenih sa mjesečne na godišnju razinu te ista usporedba po mjesecima na Slici 1.

Tablica 3. Prosječni iznosi umnožaka množitelja i sezonskih faktora u primjeni u trenutnom razdoblju te prema ovoj Odluci, za negodišnje standardne kapacitetne proizvode

	Negodišnji standardni kapacitetni proizvodi		
	<i>Tromjesečni</i>	<i>Mjesečni</i>	<i>Dnevni / unutar dnevni</i>
Važeći iznosi	1,173	1,329	2,557
Prema ovoj Odluci	1,3375	1,3667	2,6282
Odluka / važeći	14,0%	2,8%	2,8%

Slika 1. Pregled umnožaka množitelja i sezonskih faktora i koeficijenata svedenih na godišnju razinu, za negodišnje standardne kapacitetne proizvode, po mjesecima

2. Izračun rezervnih cijena za ugovorene stalne negodišnje standardne kapacitetne proizvode

Kod primjene sezonskih faktora, rezervne cijene za ugovorene stalne tromjesečne, mjesečne i dnevne standardne kapacitetne proizvode za ulaze u transportni sustav i izlaze iz transportnog sustava izračunavaju se u skladu sa sljedećom formulom:

$$P_{tm,m,d} = M_{tm,m,d} \times SF_{tm,m,d} \times \left(\frac{T_{\Omega,i}}{365} \right) \times D$$

pri čemu je:

- $P_{tm,m,d}$ - rezervna cijena za stalni tromjesečni, mjesečni ili dnevni standardni kapacitetni proizvod (EUR/kWh/dan),
- $M_{tm,m,d}$ - množitelj koji odgovara standardnom kapacitetnom proizvodu,
- $SF_{tm,m,d}$ - sezonski faktor koji odgovara standardnom kapacitetnom proizvodu,
- $T_{\Omega,i}$ - referentna cijena za odgovarajući ulaz u ili izlaz iz transportnog sustava (EUR/kWh/dan),
- D - trajanje ugovorenog stalnog negodišnjeg standardnog kapacitetnog proizvoda izraženo u plinskim danima.

Rezervne cijene za ugovoreni unutarodnevni stalni standardni kapacitetni proizvod izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$P_{un} = M_{un} \times SF_{un} \times \left(\frac{T_{\Omega,i}}{365} \right)$$

pri čemu je:

- P_{un} - rezervna cijena za stalni unutarodnevni standardni kapacitetni proizvod (EUR/kWh/dan),
- M_{un} - množitelj za unutarodnevni standardni kapacitetni proizvod,
- SF_{un} - sezonski faktor za unutarodnevni standardni kapacitetni proizvod,
- $T_{\Omega,i}$ - referentna cijena za odgovarajući ulaz u ili izlaz iz transportnog sustava (EUR/kWh/dan).

U slučaju prijestupne godine, formule za izračun rezervnih cijena za ugovorene stalne negodišnje standardne kapacitetne proizvode prilagođavaju se na način da se broj 365 zamjenjuje brojem 366.

3. Iznosi popusta na ulaznim i izlaznim točkama transportnog sustava prema sustavu skladišta plina

Hrvatska raspolaže jednim podzemnim skladištem plina, pod upravljanjem energetskog subjekta Podzemno skladište plina d.o.o.

Skladište plina predstavlja značajan interes Republike Hrvatske, prvenstveno radi postizanja povećanja sigurnosti i pouzdanosti opskrbe plinom efikasnim radom i aktivnim korištenjem ugovorenih skladišnih kapaciteta. Osim navedenog, korištenje podzemnog skladišta plina

energetskim subjektima omogućuje efikasno upravljanje portfeljem energetskih proizvoda, što se potom odražava i na cijenu opskrbe plinom korisnika.

U svrhu izbjegavanja dvostrukog naplaćivanja naknada na ulaznim i izlaznim točkama skladišta plina, Uredba 2017/460 u članku 9. propisuje mogućnost primjene popusta od najmanje 50 % na transportne tarife temeljene na kapacitetu na ulaznim i izlaznim točkama skladišta plina.

Slijednom navedenog, kao i radi fleksibilnosti sustava i sigurnosti opskrbe, određuju se sljedeći popusti na transportne tarife na ulaznim i izlaznim točkama transportnog sustava prema sustavu skladišta plina:

- 90 % popusta za ulaz u transportni sustav iz sustava skladišta plina;
- 100 % popusta za izlaz iz transportnog sustava i ulaz u sustav skladišta plina.

S obzirom na trenutno važeću Metodologiju, utvrđeni iznosi popusta ostaju nepromijenjeni.

4. Iznosi popusta na drugim točkama transportnog sustava

Uredbom 2017/460, osim u dijelu prilagodbe transportnih tarifa na točkama povezivanja sa skladištem plina, predviđena je i mogućnost primijeniti popust na odgovarajuće transportne tarife temeljene na kapacitetu na ulaznim točkama iz terminala za UPP te na ulazne i izlazne točke sustava koje su sagrađene radi okončavanja izoliranosti država članica u pogledu njihovih transportnih sustava za plin.

Tijekom tekućeg, trećeg regulacijskog razdoblja 2021.-2025., a u skladu s Odlukom o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin, od 23. svibnja 2019. godine, kao i važećom Metodologijom, u primjeni je popust u iznosu od 15 % na transport plina za ugovoreni stalni kapacitet na godišnjoj razini za ulaz iz terminala za UPP. Zbog primjene navedenog popusta, preostala razlika do iznosa dozvoljenog prihoda od ulaza nadoknađivala se na ostalim ulaznim točkama transportnog sustava, odnosno na ulazima iz domaće proizvodnje i ulazima na interkonekciji te u manjoj mjeri na ulazu iz sustava skladišta plina.

Obzirom da je od dana početka rada terminala za UPP zakup kapaciteta terminala bio visok te da su postojeći kapaciteti terminala za UPP značajno zakupljeni do plinske godine 2036./2037., a koji uključuju i dodatne kapacitete koji su rezultat dogradnje terminala za UPP završene u listopadu 2025. čime se dodatno povećava sigurnost opskrbe plinom Republike Hrvatske i susjednih zemalja, HERA ne nalazi opravdanost nastavka primjene ovog popusta. Osim toga, ravnomjerno raspoređivanje transportnih troškova na svim ulaznim točkama transportnog sustava može potaknuti dodatna ulaganja u domaću proizvodnju plina i omogućiti korisnicima optimalno upravljanje kratkoročnim portfeljem kapaciteta transportnog sustava te time omogućiti veću fleksibilnost i konkurentnost različitih dobavnih pravaca i energetskih portfelja subjektima na tržištu plina. Konačno, ukidanjem ovog popusta u potpunosti se izbjegava bilo kakvo unakrsno subvencioniranje između korisnika koji ugovaraju ulazne kapacitete u transportni sustav.

Nadalje, ACER je u analizi prijedloga savjetovanja te zaprimljenih primjedbi koje su se odnosile na ukidanje ovog popusta, kao i u zaključku na javno savjetovanje, ukazao da, iako izmijenjena razina popusta može utjecati na gospodarsku aktivnost sudionika, popusti se određuju s jasnom svrhom, a njihova se primjena provodi u skladu s regulatornim odredbama. U ovom slučaju, članak 27. stavak 5. Uredbe 2017/460 propisuje da se savjetovanje i odluka o primijenjenoj metodologiji za izračun referentne cijene moraju ponoviti najmanje svakih pet godina. Nadalje, članci 28. stavak 1. točka (c)

i 28. stavak 2. Uredbe 2017/460 propisuju da se razina popusta iz članka 9. stavka 2. mora podvrgnuti savjetovanju prije svake tarifne godine. Konačno, članak 9. stavak 2. Uredbe 2017/460 propisuje da se popusti na transportne tarife na ulaznim točkama iz terminala za UPP mogu primijeniti u svrhu poticanja sigurnosti opskrbe. Budući da su postojeći kapaciteti terminala za UPP značajno zakupljeni do plinske godine 2036./2037., zadržavanje popusta ne bi imalo svrhu poticanja sigurnosti opskrbe.

Zaključno, razina primijenjenih popusta može se mijenjati određenom učestalošću te se isti primjenjuju radi povećanja sigurnosti opskrbe kad je to opravdano, stoga se ne može pretpostaviti da će ostati nepromijenjeni tijekom vremena.

5. Izračun rezervnih cijena za ugovorene standardne kapacitetne proizvode za prekidivi kapacitet

Prema Uredbi 2017/460, članku 16. stavku 4. nacionalno regulatorno tijelo može odlučiti o primjeni *ex-post* popusta umjesto primjene preporučenog *ex-ante* popusta, ukoliko u prethodnoj plinskoj godini nije bilo prekida kapaciteta zbog fizičkog zagušenja na interkonekcijskim točkama. U slučaju primjene *ex-post* popusta, korisnicima mreže plaćaju se naknade tek nakon što se dogode stvarni prekidi.

Obzirom da u plinskom transportnom sustavu Republike Hrvatske u prethodnoj plinskoj godini 2024./2025. nije bilo prekida kapaciteta na interkonekcijskim točkama zbog fizičkog zagušenja, HERA određuje primjenu *ex-post* popusta za izračun cijene za ugovorene standardne kapacitetne proizvode za prekidivi kapacitet za 2026. godinu.

Ex-post naknada za svaki dan u kojem je došlo do prekida jednaka je trostrukoj rezervnoj cijeni za dnevne standardne kapacitetne proizvode za stalni kapacitet, odnosno izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$P_{pr,ex-post} = 3 \times M_d \times SF_d \times \left(\frac{T_{\Omega,i}}{365} \right) \times kap_{pr}$$

gdje je:

$P_{pr,ex-post}$	- <i>ex-post</i> popust za prekidivi kapacitet (EUR),
M_d	- množitelj za dnevni standardni kapacitetni proizvod,
SF_d	- sezonski faktor za dnevni standardni kapacitetni proizvod,
$T_{\Omega,i}$	- referentna cijena za odgovarajući ulaz u ili izlaz iz transportnog sustava (EUR/kWh/dan),
kap_{pr}	- iznos utvrđenog prekida kapaciteta koji predstavlja djelomični ili cjelokupni iznos ugovorenog prekidivog kapaciteta na pojedinom ulazu u ili izlazu iz transportnog sustava za pojedinog korisnika u pojedinom plinskom danu (kWh/dan).

6. Iznosi popusta na transportne tarife za plin iz obnovljivih izvora i za niskougljični plin

Prema članku 18. Uredbe (EU) 2024/1789 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o unutarnjem tržištu plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, o izmjeni uredbi (EU) br. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 i (EU) 2022/869 i Odluke (EU) 2017/684 te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 715/2009 (dalje: Uredba 2024/1789) propisani su popusti na tarife za plin iz obnovljivih izvora i za niskougljični plin.

U skladu s člankom 18. stavkom 5. Uredbe 2024/1789, regulatorna tijela mogu odlučiti da neće primjenjivati popuste ili mogu utvrditi niže popuste od onih utvrđenih u stavcima 1. i 4. članka 18. Uredbe 2024/1789, pod uvjetom da je takvo odstupanje u skladu s općim načelima utvrđivanja tarifa, a posebno s načelom odražavanja troškova, ako je ispunjen jedan od sljedećih kriterija:

- a) odstupanje je potrebno za učinkovit rad transportnog sustava kako bi se osigurao stabilan financijski okvir za postojeća ulaganja ili izbjeglo nepotrebno unakrsno subvencioniranje, narušavanje prekogranične trgovine ili nedjelotvoran mehanizam naknade među operatorima transportnih sustava;
- b) primjena popusta utvrđenih u stavcima 1. i 4. nije potrebna zbog stupnja napretka u uvođenju plina iz obnovljivih izvora i niskougljičnog plina u dotičnoj državi članici ili postojanja alternativnih mehanizama potpore za povećanje uporabe plina iz obnovljivih izvora ili niskougljičnog plina.

Slijedom navedenog, HERA odlučuje primijeniti odredbu članka 18. stavka 5. (b) Uredbe 2024/1789.

7. Zaključak

HERA smatra da ovom Odlukom određeni popusti, množitelji i sezonski faktori omogućuju efikasno ugovaranje i korištenje kapaciteta transportnog sustava od strane korisnika sustava, uz istovremeno osiguravanje sigurnosti opskrbe kupaca plina. S druge strane, primjenom različitih rezervnih cijena s obzirom na opterećenje sustava kroz sezonalnost potiče se veća iskorištenost ugovorenih kapaciteta te istovremeno osigurava dovoljna predvidivost prihoda za operatora transportnog sustava.

Stoga određeni sezonski faktori s pripadajućim razinama množitelja, uz preduvjet optimiranja rezervacije potrebnih kapaciteta u skladu s individualnim portfeljem kupaca, omogućavaju manje financijsko opterećenje korisnika transportnog sustava koji će kapacitete rezervirati na tromjesečnoj, mjesečnoj, odnosno dnevnoj i unutarnevnoj razini. Također, kroz određene razine popusta, množitelja i sezonskih faktora, omogućuje se veća iskorištenost sustava, bolje planiranje negodišnjih rezervacija kapaciteta i veće uštede za korisnike transportnog sustava u odnosu na isključivo ugovaranje godišnjih kapaciteta.

Zaključno, tijekom postupka savjetovanja nije zaprimljeno niti jedno stajalište nacionalnih regulatornih tijela izravno povezanih država članica koje bi HERA imala razmotriti kod donošenja ove Odluke.

HERA smatra da se ovom Odlukom, a uzimajući u obzir odredbe članka 28. stavka 3. točke (a) i (b) Uredbe 2017/460, postiže:

(a) za množitelje:

- i. ravnoteža između olakšavanja kratkoročne trgovine plinom i davanja dugoročnih signala za učinkovito ulaganje u transportni sustav;
- ii. učinak na prihod iz transportnih usluga i njegovo ubiranje;

(b) za sezonske faktore:

- i. učinak na olakšavanje učinkovitog i djelotvornog korištenja infrastrukture;
- ii. potreba da rezervne cijene budu proporcionalnije troškovima.

Slijedom svega navedenog odlučeno je kao u točkama 1. do 9. izreke ove Odluke.

Člankom 27. stavkom 9. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti propisano je da se pojedinačne odluke koje Upravno vijeće HERA-e donosi u obavljanju javnih ovlasti objavljuju na internetskoj stranici HERA-e, te je stoga odlučeno kao u točki 10. izreke ove Odluke.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

doc. dr. sc. Nikola Vištica, v. r.